

Otázka: Přehled vývoje sociologie a hlavní čeští představitelé

Předmět: Základy společenských věd

Přidal(a): PePe

První etapa (1840-1920) - nové teorie, koncepce spol.

- **sociologismus:**
 - způsob myšlení vysvětlující sociální témata pouze pomocí soc. faktů (August Comte, Émile Durkheim)
- **funkcionalismus:**
 - teoretický přístup, který předkládá, že soc. jevy a procesy je možné vysvětlit v kontextu funkcí, které v dané spol. plní (Comte, Durkheim)
- **historický a dialektický materialismus:**
 - materialistické pojetí vývoje spol. na základě ekonomického determinismu , resp. na základě vlastnictví výr. prostředků (Karl Marx)
- **evolucionismus:**
 - směr, který vysvětluje historický vývoj spol. jako jakousi přírodní zákonitost - proces vzniku složitějších forem (Herbert Spencer)
- **organicismus:**
 - přístup, který hledá a nachází analogie mezi vývojem spol. a vývojem organismu , spol. chápána jako celek (biologický organismus) - schopnost růstu, diferenciací struktury (H. Spencer)
- **formální sociologie:**
 - ta se zabývá formami vztahů a interakcí mezi lidmi, formami lidského seskupování se. (Georg Simmel)

Druhá etapa: 1920- 1960/70

- rozsáhlé empirické výzkumy, řešeny pragmatické problémy soc. života společnosti (sociální patologie, interetnické vztahy, interakce lidí ve formálních a neformálních soc. skupinách)
- **empirismus**
- **strukturální funkcionalismus** (R.K. Merton, T. Parsons)
- **konfliktualistická teorie**
 - konflikt je motorem sociálního vývoje a soc. dění vůbec, konflikty je záhodno regulovat, nikoli však potlačovat (Coser, Dahrendorf)

Třetí etapa: 1960/70- +

- snižuje se zájem sociologů o empirické výzkumy, i nové teorie – pozornost spíše na aktéry (nositele) sociálních jevů a procesů – konkrétní jedinci
- **interpretativní sociologie:**
 - její hlavní myšlenkou je tvrzení, že soc. realita je aktivně vytvářena pomocí interpretací a významů, které přiřkládají všem věcem ve svém okolí
- příbuzné disciplíny sociologie: archeologie, lingvistika, ekistika, psychologie, etologie, kulturologie, ...

Hlavní představitelé české sociologie

- G. Masaryk – jako 1. přednáší sociologii na UK (80. léta 19. stol) – považován za zakladatele české sociologie
- dílo : „Sebevražda hromadným jevem společenským moderní osvěty“, „Rukověť sociologie“
- Edvard Beneš, Arnošt Bláha – zakladatelé brněnské soc. školy, – „Duše malého města“, „Město“

- Emanuel Chalupný - 1. terénní sociologické šetření v Čechách - „Sociologie“
- 1996 - nová etapa- mezník současného období - vydání dvoudílného Velkého sociologického slovníku (200 autorů)
- dnes nejlodnější - Jan Keller (Až na dno blahobytu, Šok z ekologie, Politika s ručením omezeným) i Bohuslav Blažek , Linhart, Petrusek, Machonin, Matějů...